

Kacper Milkowski¹

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ORCID ID: 0000-0003-4367-0365

PRZEGLĄD ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO (STYCZEŃ–LUTY 2025)

ABSTRACT

Overview of the decisions of the Polish Supreme Court

The resolution of the panel of seven judges of the Polish Supreme Court of January 15, 2025 (case file no. III CZP 17/24) is of utmost importance for legal practice. In this resolution, the Polish Supreme Court held that the amount of the guarantee sum for compulsory third-party liability (TPL) insurance contracts for motor vehicle owners, as specified in the regulations in force at the time of adjudication, may not constitute the sole criterion for valorization under Article 357¹ of the Civil Code. Another important resolution of the Polish Supreme Court is the resolution of the panel of seven judges of February 13, 2025 (case file no. III CZP 8/24). As indicated by the Supreme Court, granting a lessee of agricultural property owned by the Polish State Treasury – pursuant to Article 4(7) of the Act of September 16, 2011, amending the Act on the Management of Agricultural Property of the Polish State Treasury and certain other acts – the right to purchase the property by exercising the pre-emptive right provided for in Article 29 of the Act of October 19, 1991, on the Management of Agricultural Property of the Polish State Treasury does not

¹ Absolwent prawa na Wydziale Prawa i Administracji na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

impose an obligation on the other party to undertake actions aimed at concluding a sales agreement for that property.

Keywords: Supreme Court, judiciary, criminal proceedings, civil proceedings, resolution, judgment

Słowa kluczowe: Sąd Najwyższy, orzecznictwo, postępowanie karne, postępowanie cywilne, uchwała, wyrok

Sprawy z zakresu prawa cywilnego i gospodarczego

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2025 r., III CZP 26/24

W przypadku umownego zniesienia współwłasności nieruchomości rolnej polegającego na przyznaniu własności nieruchomości rolnej jednemu ze współwłaścicieli lub przez jej podział w naturze między dotychczasowych współwłaścicieli dochodzi do nabycia nieruchomości rolnej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2569 ze zm.), które skutkuje powstaniem po stronie uprawnionego podmiotu prawa nabycia tej nieruchomości w myśl art. 4 ust. 1 pkt 1 przywołanej ustawy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r., I CSK 4272/23

Sąd nie ma obowiązku prowadzenia z urzędu postępowania dowodowego w celu ustalenia okoliczności istotnych z punktu widzenia wnioskodawcy. Obowiązek wskazania faktów i dowodów na potwierdzenie zaistnienia przesłanek zasiedzenia spoczywa na zainteresowanym. Zawarte w art. 610 § 1 k.p.c. odesłanie do przepisów o stwierdzeniu nabycia spadku dotyczy jedynie regulacji odnoszących się do ogłoszenia i orzeczenia, nie obejmuje natomiast przewidzianego w art. 670 § 1 k.p.c. obowiązku ustalania z urzędu kręgu uprawnionych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r., I CSK 4277/23

Hipotezą normy wynikającej z art. 123 § 1 pkt 1 w związku z art. 175 k.c. są objęte wszelkie czynności, których podjęcie jest niezbędne w płaszczyźnie prawnej, do odzyskania przez właściciela nieruchomości od jej posiadacza samoistnego bez tytułu prawnego (wydania właścicielowi nieruchomości przez tego posiadacza). Wniosek dotychczasowego właściciela nieruchomości o stwierdzenie nieważności wadliwej decyzji nacjonalizacyjnej przerywa bieg zasiedzenia tej nieruchomości przez Skarb Państwa.

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r., III CZP 8/24

Przyznanie dzierżawcy nieruchomości rolnej Skarbu Państwa – na podstawie art. 4 ust. 7 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych innych ustaw – uprawnienia do zakupu nieruchomości z zastosowaniem prawa pierwszeństwa przewidzianego w art. 29 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi

Skarbu Państwa nie skutkuje obowiązkiem drugiej strony podjęcia czynności zmierzających do zawarcia umowy sprzedaży tej nieruchomości.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2025 r., III CZ 3/25

Żadne postanowienie Sądu Najwyższego nie jest zaskarżalne, co wynika z ustrojowej pozycji Sądu Najwyższego. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 394¹ k.p.c. przewiduje zamknięty katalog przypadków, w których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Zatem niedopuszczalne jest zażalenie wniesione do Sądu Najwyższego w jakimkolwiek innym przypadku niż wymieniony w powołanym wyżej przepisie.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2025 r., I CSK 2808/23

Możliwość dochodzenia roszczenia o zwrot zapłaconych rat kredytu nie eliminuje interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego w związku z nieważnością umowy kredytu. Wyrok zasądający świadczenie restytucyjne na rzecz kredytobiorcy nie rozstrzygałby bowiem – ze skutkiem wynikającym z art. 365 § 1 k.p.c. – czy stosunek kredytu został nawiązany.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2025 r., III CZP 31/24

Kurator ustanowiony w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika nie jest uprawniony do złożenia w jego imieniu oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., I CSK 1513/24

Postanowienie umowne, uzależniające wysokość świadczenia od swobodnego uznania jednej ze stron, jest sprzeczne z naturą (właściwością) stosunku prawnego. Jeżeli bank miałby w ten sposób określać wysokość własnego świadczenia (co występuje w przypadku kredytów denominowanych), takie zastrzeżenie godzi w istotę zobowiązania. Sprzeczność z naturą stosunku zobowiązaniowego w tym przypadku polega na wprowadzeniu do jego treści elementu nadrzędności jednej ze stron i podporządkowania drugiej, co jest obce stosunkom zobowiązaniowym oraz stosunkom prywatnoprawnym w ogólności.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., I CSK 1589/24

Postanowienie umowne, uzależniające wysokość świadczenia od swobodnego uznania jednej ze stron, jest sprzeczne z naturą (właściwością) stosunku prawnego. Jeżeli bank miałby w ten sposób określać wysokość własnego świadczenia (co występuje w przypadku kredytów denominowanych), takie zastrzeżenie godzi w istotę zobowiązania. Sprzeczność z naturą stosunku zobowiązaniowego w tym przypadku polega na wprowadzeniu do jego treści elementu nadrzędności jednej ze stron i podporządkowania drugiej, co jest obce stosunkom zobowiązaniowym oraz stosunkom prywatnoprawnym w ogólności.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., I CSK 1616/24

Artykuł 385² k.c. wprost stanowi, iż oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść. Artykuł 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach

konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego należy dokonywać w odniesieniu do chwili zawarcia danej umowy, z uwzględnieniem ogółu okoliczności, które mogły być znane przedsiębiorcy w tej chwili i mogły mieć wpływ na późniejsze jej wykonanie.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., I CSK 4100/23

Interes prawny powinien być rozumiany elastycznie, a więc z uwzględnieniem celowości jego wykładni, konkretnych okoliczności danej sprawy, szeroko pojmowanego dostępu do sądów i tego, czy też w drodze innego powództwa (powództwa o świadczenie) strona może uzyskać pełną ochronę. Natomiast w przypadku gdy strona procesu cywilnego zamierza uzyskać stabilne rozstrzygnięcie co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego będącego podstawą żądania zasądzenia świadczenia, co może dotyczyć w szczególności sytuacji, w których ze stosunku tego wynika większa liczba roszczeń lub jego ocena może mieć znaczenie dla wyniku innych postępowań sądowych pomiędzy tymi samymi stronami, może – zgodnie z zasadą dyspozycyjności – żądać ustalenia prawa lub stosunku prawnego. Ocena tego żądania znajdzie wówczas wyraz w sentencji i – w razie uprawomocnienia się wyroku – będzie korzystać z prawomocności materialnej na zasadach ogólnych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2025 r., I CSK 4578/23

Rozumienie interesu prawnego w dochodzeniu ustalenia nieważności umowy musi być szerokie i elastyczne, a także uwzględniać okoliczności danej sprawy. W określonych sytuacjach nie można więc wykluczyć, że możliwość wytoczenia powództwa o zapłatę nie wyczerpuje interesu prawnego po stronie osoby kwestionującej związaną częścią postanowień umowy lub istnienie zobowiązania mającego wynikać z umowy kredytu. W przypadku żądania ustalenia nieistnienia stosunku prawnego mającego wynikać z umowy kredytu, która – zgodnie z założeniami stron – miała być wykonywana także w dacie orzekania (art. 316 § 1 k.p.c.), a nadto wiązała się z ustanowieniem zabezpieczenia w postaci hipoteki, z reguły można przyjąć, że kredytobiorca twierdzący, iż stosunek prawny nie istnieje, ma interes prawny w dokonaniu takiego ustalenia niezależnie od możliwości domagania się zapłaty kwoty odpowiadającej spełnionym przez niego na rzecz banku świadczeniom, wskazywanym w sprawie jako świadczenia nienależne.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., I CSK 577/24

Orzeczenie o powództwie rozszerzonym w piśmie procesowym doręczonym stronie przeciwnej bezpośrednio, z uchybieniem zasadzie oficjalności doręczeń, nie jest orzeczeniem ponad żądanie. Jego wydanie może jednak w okolicznościach sprawy powodować nieważność postępowania z powodu pozbawienia pozwanego możliwości obrony swych praw.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., III CZ 212/24

Jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów zostanie oddalony, a strona reprezentowana jest przez profesjonalnego pełnomocnika, przewodniczący nie wzywa do opłacenia złożonego pisma na podstawie art. 130 § 2 k.p.c., jeżeli należy uiścić od niego opłatę w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu

lub wartości przedmiotu zaskarżenia. Profesjonalny pełnomocnik powinien obliczyć samodzielnie opłatę i opłacić pismo w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu postanowienia.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2025 r., I CSK 3448/24

Uregulowany w art. 174 § 1 pkt 4 i art. 180 § 1 pkt 5 lit. b k.p.c. model działania sądu jest konsekwencją wynikającej z art. 75 ust. 1 p.u. zasady, że z dniem ogłoszenia upadłości upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania z mienia wchodzącego do masy upadłości i rozporządzania nim; w miejsce upadłego wchodzi syndyk. Zawieszenie postępowania i podjęcie go z udziałem syndyka służy właściwemu odzwierciedleniu tego faktu w procesie dotyczącym masy upadłości. Odmienną funkcję pełni natomiast art. 145 ust. 1 p.u., normujący (wyłącznie w odniesieniu do wierzytelności, które podlegają zgłoszeniu do masy upadłości) sekwencyjną zależność między tokiem postępowania sądowego oraz upadłościowego, jako specyficznego postępowania rozpoznawczo-wykonawczego. Przepis ten jest ściśle skorelowany z uregulowanym w prawie upadłościowym trybem ustalania roszczeń wierzycieli upadłego w ramach sporządzania listy wierzytelności. Postępowanie upadłościowe, jako tak zwana egzekucja generalna, ma na celu sprawne i możliwie skuteczne zaspokojenie wszystkich wierzycieli podmiotu, którego upadłość ogłoszono. W tym celu sporządzana jest lista wierzytelności, która służy do ustalenia grona wierzycieli w modelu działań uproszczonym i przyspieszonym względem ogólnego postępowania cywilnego rozpoznawczego. Dochodzenie wierzytelności, o których mowa w art. 145 ust. 1 p.u., na zasadach ogólnych jest wówczas wyłączone, a postępowania sądowe zainicjowane wcześniej i zawieszane z powodu ogłoszenia upadłości strony nie mogą zostać podjęte do czasu wyczerpania trybu określonego w prawie upadłościowym.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2025 r., I CSK 4307/23

1. Granicę dla ochrony swobody wypowiedzi tworzy wymóg rzetelności dziennikarskiej, zachowania wymogów dobrej sztuki i etyki zawodowej. Dziennikarze korzystają z gwarancji umożliwiających im publikowanie informacji o sprawach publicznie ważnych, pod warunkiem że działają w dobrej wierze, na ścisłej podstawie faktycznej i prawnej oraz zapewniają wiarygodną informację, zgodnie z etyką dziennikarską.
2. Przesłanką żądania ochrony dóbr osobistych jest bezprawność naruszenia dobra osobistego, przy czym ciężar udowodnienia okoliczności faktycznych wyłączających bezprawność spoczywa na tym, kto dopuścił się naruszenia (tzw. domniemanie bezprawności). W przypadku wypowiedzi prasowej godzącej w dobre imię okolicznością wyłączającą bezprawność może być m.in. przeważający nad ochroną interesu prywatnego interes publiczny związany z korzystaniem ze swobody wypowiedzi. Oceniając zaś, czy sytuacja taka ma miejsce, trzeba mieć na względzie, że zarówno swoboda wypowiedzi (wolność prasy), jak i dobra osobiste podlegają ochronie. Żadna z tych wartości nie ma rangi nadrzędnej, a potencjalny konflikt między nimi jest konfliktem zasad, z których każda powinna być urzeczywistniona w możliwie najszerszym zakresie, z uwzględnieniem prawnych i faktycznych uwarunkowań. Rozstrzygnięcie tej kolizji (przyznanie pierwszeństwa jednej z zasad) jest możliwe tylko *in casu* i wymaga każdorazowo rozważenia okoliczności konkretnego przypadku.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2025 r., I CSK 826/24

Przyznania zadośćuczynienia na podstawie art. 417² k.c. muszą wymagać względy słuszności, a przy ocenie tej przesłanki należy uwzględnić okoliczności sprawy, a więc również okoliczności, w jakich doszło do wyrządzenia szkody, motywy podjętego działania, rodzaj i znaczenie chronionego interesu oraz sytuację poszkodowanego.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2025 r., III CZP 33/24

Bieg terminu do złożenia wniosku o podjęcie zawieszono postępowania, określonego w art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c., rozpoczyna się od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania również w stanie prawnym ukształtowanym ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2025 r., I CSK 254/24

Artykuł 24 § 1 k.c. chroni dobra osobiste jedynie przed działaniami bezprawnymi. Przepis ten przewiduje domniemanie wzruszalne, wedle którego każde zachowanie naruszające dobro osobiste lub zagrażające naruszeniem określonego dobra uznaje się za bezprawne, a na sprawcy ciąży powinność wykazania, że jego działanie nie było bezprawne. W przypadku, gdy przed sądem nie zostaną ustalone okoliczności wskazujące na zgodność z prawem działania, którego sprawca się podjął, poniesie on ujemne konsekwencje prawne tego działania, o ile wkroczyło w sferę dóbr osobistych innej osoby.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2025 r., I CSK 440/24

Dla istoty posiadania jako przesłanki zasiedzenia jest niezbędne, by wykonywane władztwo odpowiadało treści prawa, które posiadacz nabędzie przez zasiedzenie. Konieczne jest przeto wykonywanie takich czynności faktycznych, które wskazują na samodzielny niezależny od woli innej osoby stan władztwa. Konieczne jest, by posiadanie, które ma doprowadzić do zasiedzenia, było jawne. Władca bowiem jak właściciel można jedynie przez podejmowanie czynności widocznych dla otoczenia.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., III CZP 30/24

Od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie pobiera się opłaty, o której mowa w art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, jeżeli dochodzenie danej wierzytelności mieści się w zakresie działalności tego zakładu określonej w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a koszty postępowania egzekucyjnego obciążają dłużnika; opłaty tej nie pobiera się także w każdym wypadku, w którym postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przed upływem dwóch lat od powstania tytułu egzekucyjnego obejmującego daną wierzytelność.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., I CSK 1220/24

Odnosnie do relacji między ogólnym roszczeniem deliktowym przewidzianym w art. 415 k.c. a szczególnym roszczeniem odszkodowawczym, przewidzianym w przepisach regulujących odpowiedzialność zarządców spółki za jej zobowiązania (art. 299 k.s.h.), dostrzega się odmiennosc obu tych rodzajów roszczeń i przesłanek ich dochodzenia; podkreśla się jednak, że w pewnych sytuacjach brak przesłanek odpowiedzialności

członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na drugiej z wymienionych podstaw nie wyłącza ich odpowiedzialności na podstawie art. 415 k.c.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., I CSK 1273/24

Jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 *in fine* k.c., uprawniony nie ma niewątpliwie możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu już w tym terminie powinny się należeć od tego właśnie terminu. Stanowiska tego nie podważa pozostawienie przez ustawę zasądzenia zadośćuczynienia i określenia jego wysokości w pewnym zakresie uznaniu sądu. Przewidziana w art. 445 § 1 i art. 448 k.c. możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Pomimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu wyrok zasądzający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaratywny.

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., III CZP 17/24

Wysokość sumy gwarancyjnej dla umów obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych określona w przepisach obowiązujących w chwili orzekania nie może być jedynym kryterium waloryzacji na podstawie art. 357¹ k.c.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2025 r., III CZP 35/24

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki prawnej nad ubezwłasnowolnionym dzieckiem – co do zasady – nie przysługuje rodzicom, na których spoczywa obowiązek alimentacyjny wobec tego dziecka (art. 162 § 2 k.r.o.).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2025 r., I CSK 1690/24

W sprawie o podział majątku wspólnego małżonków, obejmującego nieruchomości obciążoną hipoteką zabezpieczającą udzielony małżonkom kredyt bankowy, sąd – przyznając tę nieruchomość na własność jednego z nich – ustala jej wartość z pominięciem wartości obciążenia hipotecznego, chyba że zachodzą istotne powody przemawiające za jego uwzględnieniem.

Sprawy z zakresu prawa karnego

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r., I KK 387/24

Pojęcia ważności i utraty ważności, którymi operuje art. 124 ust. 6 u.k.p., dotyczą dokumentu prawa jazdy potwierdzającego posiadanie uprawnień do kierowania pojazdami, a nie samych uprawnień. W konsekwencji osoba, która posiada nieważny dokument prawa jazdy, zachowuje uprawnienia do kierowania pojazdami, choć z uprawnień tych nie

będzie mogła korzystać tak długo, jak nie otrzyma nowego dokumentu prawa jazdy. Dokument ten potwierdza bowiem posiadanie przez nią stosownych uprawnień.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2025 r., III KZ 4/25

Przy spełnieniu przesłanek określonych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych wskazanych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k. przepis art. 258 § 2 k.p.k. może być samoistną podstawą zastosowania tymczasowego aresztowania, bowiem wprowadza szczególny rodzaj domniemania co do istnienia obawy, że oskarżony, z uwagi na grożącą mu surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2025 r., II KK 347/24

Norma intertemporalna zawarta w art. 2 § 1 k.w. znajduje zastosowanie do uregulowań epizodycznych zawartych w ustawie albo aktach wykonawczych, które uszczegóławiają przepisy ustawowe albo są wypełnieniem (przepisu blankietowego), jeżeli w ustawie nie zastosowano uregulowań przewidujących odmienne reguły rozstrzygające o kolizji ustaw w czasie. W zakresie uregulowanego na mocy aktu wykonawczego obowiązku zakrywania przy pomocy maseczki ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, jakimi są drogi i place, nie przewidziano regulacji wyłączających stosowanie art. 2 § 1 k.w. Wskazane okoliczności prowadzą do wniosku, że wobec zmiany przepisów rozporządzenia, które wypełniały przepis blankietowy art. 116 § 1a k.w., doszło do zmiany ustawy w rozumieniu art. 2 § 1 k.w., która na skutek braku szczegółowych unormowań kolizyjnych doprowadziła do całkowitej depenalizacji przypisanego obwinionemu czynu, skoro w chwili orzekania przez sąd rejonowy nie obowiązywał już przepis nakazujący zakrywanie (przy pomocy maseczki) ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym na drogach i placach, na terenie cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych – choć obowiązywał on w chwili popełnienia przez ukaranego przypisanego mu wykroczenia.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2025 r., I KK 496/24

Przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. może być popełnione w każdym miejscu, gdzie odbywa się ruch pojazdów, gdyż kryterium „ruchu lądowego” należy wiązać nie z formalnym statusem konkretnej drogi czy określonego miejsca, lecz z faktyczną dostępnością i rzeczywistym jego wykorzystaniem dla ruchu pojazdów. Dlatego sąd powinien dokonać analizy, czy na konkretnym podwórku taki ruch lądowy rzeczywiście się odbywał.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2025 r., I KK 497/24

Uznając, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 200 § 1 k.k., sąd powinien orzec zakaz zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów i działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małych lub z opieką nad nimi.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., III KO 6/25

Jeżeli w sprawie oskarżonymi są funkcjonariusze policji współpracujący z miejscowo właściwym sądem, występujący w tym sądzie w charakterze świadków i dokonujący

różnych czynności w związku ze sprawami, które wpływają do tego sądu, to wydanie orzeczenia w takiej sprawie mogłoby zatem budzić podejrzenia co do braku sprawiedliwego i obiektywnego rozstrzygnięcia.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., IV KK 360/24

Naruszenie art. 115 § 2 k.k., a więc naruszenie prawa materialnego, może mieć miejsce wówczas, gdy sąd w swej ocenie pominie którykolwiek z wymienionych kwantyfikatorów lub weźmie pod uwagę okoliczność, która nie jest wymieniona w art. 115 § 2 k.k., i nada jej wagę, oceniając społeczną szkodliwość czynu. Każda z wymienionych w przepisie okoliczności cechuje się prawną doniosłością i ocena sądu powinna mieć charakter kompleksowy, uwzględniający wszystkie wymienione faktory, nie należy przy tym nadawać pierwszeństwa jednemu z nich kosztem innych, uwzględniając także, w ograniczonym zakresie, podmiotową stronę zachowania oskarżonego.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., II KK 554/24

Zakres przedmiotowy zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych jest szeroki i obejmuje wszelkie pojazdy mechaniczne, bez względu na kategorię czy rodzaj ruchu. Jednakże nie budzi też wątpliwości, że rower nie jest pojazdem mechanicznym. Oznacza to, że w sytuacji, gdy przestępstwo z art. 244 k.k. polegało na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia rowerów, a nie pojazdów mechanicznych, nie ma podstaw do orzekania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., I KZ 5/25

Szczególne, autonomiczne kompetencje Sądu Najwyższego wynikające z art. 538 § 2 k.p.k. czyni ten sąd jednolicie uprawnionym do stosowania tymczasowego aresztowania, jak i rozpoznania zażalenia (na postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania służy zażalenie do równorzędnego składu Sądu Najwyższego). Z uwagi na jednolitą strukturę Sądu Najwyższego nie mają w omawianym zakresie miejsca zastrzeżenia, czy orzeka on jako sąd pierwszej czy drugiej instancji. Wobec powyższego skład Sądu Najwyższego rozpoznający zażalenie na stosowanie tymczasowego aresztu w trybie art. 538 § 2 k.p.k. jest właściwy także do orzeczenia o tym areszcie.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2025 r., IV KO 10/24

Dowód z opinii wariograficznej jest dowodem o charakterze pośrednim, poszlakowym, uzupełniającym, a jego przydatność na późniejszym etapie postępowania słabnie. Ze względu na to, że przedstawia on wyłącznie określoną reakcję organizmu na zadawane pytania i urzeczywistnia stosunek emocjonalny osoby badanej do określonych zdarzeń, nie powinien być wykorzystany jako dowód winy lub niewinności. Celem badań poligraficznych, co wynika wprost z art. 192a § 1 i 2 k.p.k., jest ograniczenie kręgu osób podejrzanych lub ustalenie wartości dowodowej ujawnionych śladów. Z tych względów wchodzi one w rachubę tylko w postępowaniu przygotowawczym, chociaż z uwagi na treść art. 199a k.p.k. można wysnuć przypuszczenie, że badanie takie dopuszczalne jest również wobec oskarżonego w postępowaniu – także sądowym. W rezultacie wynik badania wariograficznego-poligraficznego nie może być dowodem świadczącym o określonych okolicznościach, lecz takim,

który wskazuje na sposób reagowania przesłuchiwanym na zadawane pytania. Co oczywiste, wynik takiego badania nie może jako jedyny świadczyć o sprawstwie albo niewinności i musi być oceniony w kontekście innych przeprowadzonych dowodów.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2025 r., III KK 462/24

Wspólne rozliczenie podatkowe małżonków umożliwia egzekucję z majątku odrębnego małżonka.

Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., III USK 330/24

Cechami konstytutywnymi pojęcia „współpraca przy prowadzeniu działalności” użytego w art. 8 ust. 11 u.s.u.s. są łącznie następujące przesłanki: (a) istotny dla działalności gospodarczej ciężar gatunkowy działań osoby współpracującej, które nie mogą mieć charakteru wtórnego; (b) bezpośredni związek tych działań z przedmiotem działalności gospodarczej; (c) systematyczność, stabilność i zorganizowanie oraz znaczący czas (długotrwałość) i częstotliwość podejmowanych prac.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., III UZ 26/24

Zgodnie z art. 22 k.p.c., w sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok, a jeżeli świadczenia trwają krócej niż rok – za cały czas ich trwania. W związku z tym do obliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia stosuje się z mocy art. 368 § 2 zdanie trzecie w związku z k.p.c. odpowiednio powołany wyżej art. 22 k.p.c. Wartość ta równa jest różnicy między wysokością świadczenia żadanego przez ubezpieczonego a wysokością świadczenia wypłacanego (ustalonego) przez organ rentowy w skali jednego roku.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., II USK 144/24

Należy dopuścić stosowanie przez ZUS art. 58 k.c. oraz art. 83 § 1 k.c. do oceny ważności czynności prawnych w sferze prawa ubezpieczeń społecznych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., II USK 155/24

Ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 u.e.r.f.u.s. w związku z art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy). Z powyższego jednoznacznie wynika, że w pierwszej kolejności wypłacane jest świadczenie wyższe, a dopiero w sytuacji, kiedy to ubezpieczony świadomie dokona wyboru świadczenia niższego – wtedy świadczenie wyższe zostaje zawieszona i wypłacane jest świadczenie niższe. Nie dopuszczalne jest zawieszenie przez organ rentowy wypłaty świadczenia wyższego bez

złożenia przez ubezpieczonego stosownego wniosku o wyborze świadczenia tylko dlatego, że inny organ rentowy wypłaca świadczenie niższe.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2025 r., II PSKP 43/23

1. Regulamin pracy jest aktem normatywnym, subsydiarnym, o którym mowa w art. 9 § 1 k.p., tzn. regulującym prawa i obowiązki stron stosunku pracy tylko w zakresie nieobjętym postanowieniami układów zbiorowych lub przepisami szczególnymi, a ponadto nie może on zawierać norm mniej korzystnych dla pracowników niż inne przepisy prawa pracy. Postanowienia regulaminu pracy mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych należy zaś uznać za nieobowiązujące jako naruszające art. 9 § 2 k.p.
2. Użyte w art. 30 ust. 5 ustawy z 1991 r. o związkach zawodowych sformułowanie „wspólnie uzgodnionego stanowiska” oznacza, iż chodzi w nim o zgodne stanowisko ustalone uprzednio przez przedstawicieli wszystkich zakładowych organizacji związkowych albo przynajmniej organizacji reprezentatywnych, tożsame co do treści i zawarte w jednym piśmie adresowanym do pracodawcy, a nie o stanowiska odrębnie i samodzielnie zajęte przez poszczególne organizacje związkowe. Pracodawca musi mieć bowiem pewność co do stosunku poszczególnych organizacji związkowych do prezentowanych im do uzgodnienia regulacji zakładowego prawa pracy. Pewności takiej nie dadzą mu natomiast stanowiska zawarte w odrębnych pismach poszczególnych zakładowych organizacji związkowych, nawet gdyby treść owych pism sugerowała zbliżone stanowiska tych organizacji. Tymczasem od tego, jakie jest rzeczywiste (wspólne) stanowisko organizacji związkowych, zależy dalszy tok procedowania przez pracodawcę owych regulacji. Jeśli bowiem organizacje związkowe przedstawią pracodawcy wspólnie uzgodnione (czyli wspólne, jednolite) negatywne stanowisko, to pracodawca nie ma możliwości samodzielnego wydania regulaminu bądź przeprowadzenia zmian w tym regulaminie i musi prowadzić dalsze uzgodnienia z organizacjami związkowymi. Z kolei odrębne stanowiska tych organizacji upoważniają pracodawcę do samodzielnego i legalnego podjęcia przezeń decyzji w przedmiocie wydania regulaminu lub dokonania w nim zmian.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2025 r., II USK 292/24

Pozorność umowy o pracę zachodzi wtedy, gdy mimo zawarcia umowy praca nie jest w ogóle świadczona, ewentualnie okoliczności faktyczne jej wykonywania nie wypełniają cech stosunku pracy, a także wówczas, gdy praca jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. O tym, czy strony istotnie w takim stosunku pozostawały i stosunek ten stanowi tytuł ubezpieczeń społecznych (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 u.s.u.s.), nie decyduje więc samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, wynikających z art. 22 § 1 k.p., a które sąd ustala, badając okoliczności i warunki, w jakich dana osoba wykonuje czynności na rzecz innego podmiotu prawa. Dopiero w wyniku tego badania (poczynienia stosownych ustaleń) sąd rozstrzyga, czy czynności te świadczone są w warunkach wskazujących na stosunek pracy.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2025 r., II USKP 73/23

Zgodnie z brzmieniem art. 203¹ k.s.h. uchwała wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, odpowiednio zgodnie z art. 378 § 2 k.s.h. uchwała walnego zgromadzenia spółki akcyjnej, może ustalać zasady wynagradzania członków zarządu, w szczególności maksymalną wysokość wynagrodzenia, przyznawania członkom zarządu prawa do świadczeń dodatkowych lub maksymalną wartość takich świadczeń. Wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy określa organ albo osoba powołana uchwałą zgromadzenia wspólników (uchwałą walnego zgromadzenia) do zawarcia umowy z członkiem zarządu. Przyjmuje się, że przepis ten odnosi się do dwóch sytuacji: gdy członek zarządu pełni swoją funkcję tylko w oparciu o stosunek organizacyjny, będący następstwem powołania do pełnienia funkcji (zdanie pierwsze), albo obok stosunku organizacyjnego nawiązany jest jakiś stosunek obligacyjny (np. umowa o pracę, kontrakt menedżerski, umowa o świadczenie usług itp.). W zależności od sytuacji prawnej członka zarządu (bez umowy albo z umową) odmiennie uregulowane jest ustalenie zasad jego wynagradzania.

Bibliografia

- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r., I CSK 4272/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r., I CSK 4277/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2025 r., III CZ 3/25.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2025 r., III KZ 4/25.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2025 r., I CSK 2808/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., I CSK 1513/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., I CSK 1589/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., I CSK 1616/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., I CSK 4100/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., III KO 6/25.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2025 r., I CSK 4578/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., I CSK 577/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., III CZ 212/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., I KZ 5/25.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2025 r., I CSK 3448/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2025 r., I CSK 4307/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2025 r., I CSK 826/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2025 r., I CSK 254/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2025 r., I CSK 440/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2025 r., IV KO 10/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., I CSK 1220/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., I CSK 1273/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., II USK 144/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., II USK 155/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., III USK 330/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., III UZ 26/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2025 r., I CSK 1690/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2025 r., II USK 292/24.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2025 r., III CZP 26/24.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2025 r., III CZP 31/24.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2025 r., III CZP 33/24.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., III CZP 30/24.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2025 r., III CZP 35/24.
Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r., III CZP 8/24.
Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2025 r., III CZP 17/24.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r., I KK 387/24.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2025 r., II KK 347/24.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2025 r., I KK 496/24.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2025 r., I KK 497/24.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2025 r., IV KK 360/24.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., II KK 554/24.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2025 r., III KK 462/24.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2025 r., II PSKP 43/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2025 r., II USKP 73/23.